

Ghềnh Đá Đĩa

--- Tuy An ---

Khu ghềnh Đá Đĩa thuộc thôn 6, xã An Ninh Đông huyện Tuy An, tỉnh Phú Yên, cách thị xã Tuy Hoà khoảng 80km về phía đông bắc, nằm sát bờ biển.

Đây là một ghềnh đá có cấu trúc kỳ lạ, hiếm thấy ở nước ta và thế giới Khu ghềnh Đá Đĩa có diện tích khoảng 1km². Từ xa đứng nhìn, du khách thấy hòn nọ gắn liền với hòn kia đều đặn như một tổ ong. Khi đến gần người ta nhìn nó là những viên đá có những hình trụ chồng lên nhau như những chồng chén, bát, đĩa trong các lò sành sứ. Các cột đá hình trụ được xếp liền khít mà mạch hở không quá 3mm. Đá có màu nâu sẫm hoặc màu đen nhạt, nửa chìn nửa nổi ở bờ biển. Nhìn trên bề mặt, có những khu vực khác nổi trụ lục giác hoặc khối trụ gần tròn. Người ta ước có khoảng 35.000 cột đá như vậy. Giữa bãi đá chồng là một hòn núi cao hơn mười mét, nằm ngang mép sóng biển do những cột đĩa xếp chồng lên mà thành. Rải rác cũng có những cột đá đổ nghiêng hoặc nằm ngang, có lẽ do bị sóng xô giạt. Giữa ghềnh có một lõm trũng, nước biển và nước mưa đọng lại lâu ngày thành một vũng lớn, có các loại cá nhỏ đủ màu xanh đỏ tím vàng sinh sống bơi lội rất vui mắt. Sóng biển đập vào ghềnh đá liên tục tạo nên những bọt nước trắng xoá tung lên khá đẹp. Phía trước ghềnh đá có một hang sâu và rộng có thể chứa hàng trăm du khách. Cạnh ghềnh Đá Đĩa là bãi Bàng, có những tảng đá màu vàng sáng nằm dưới những tán cây bàng che mát. Khách du lịch thường lấy nơi đây làm chỗ nghỉ chân hoặc cắm trại dã ngoại.

Theo các nhà địa chất Việt Nam ghềnh Đá Đĩa hình thành từ hiện tượng núi lửa, dung nham nóng chảy từ lòng đất phun trào lên qua những vết nứt nẻ của vỏ trái đất, rồi đông cứng lại mà thành đá. Sự phun trào hết đợt này đến đợt khác chồng chất lên nhau. Qua hàng triệu năm, sự xâm thực của sóng biển đã bào mòn dần những lớp đất đá trên cùng, để lộ ra những cột đá cột đá với mặt bên phẳng phiu.

Tại phái bắc nước ANH, cũng có một ghềnh Đá Đĩa mà người dân Ireland gọi là "con đường khổng lồ" (Giants Causeway) đã được UNESCO ghi vào danh sách di sản tự nhiên của thế giới năm 1986. Con đường dài trên ba dặm rưỡi dọc theo bờ biển phía bắc Ireland, gồm các khối đá hình trụ xếp đều đặn 1 cách chính xác như những viên gạch xây. Đường đi đến ghềnh Đá Đĩa không mấy vất vả,

cảnh quang còn hoang sơ. Chỉ trừ mùa mưa và những khi biển động. Quanh năm thắng cảnh ghềnh Đá Đĩa đều có thể đón tiếp khách du lịch bốn phương. Năm 1998 Bộ VH-TT đã xếp hạng ghềnh Đá Đĩa là di tích cấp quốc gia.